

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії
1990 року народження, громадянка

Маргарита ЧАЙКА,
УКРАЇНА,

освіта повна вища: закінчила у 2012 році Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», за спеціальністю 016 «Корекційна освіта», працює співголовою кластера з питань освіти в Чеській гуманітарній організації «Людина в біді».

Виконала акредитовану освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії за спеціальністю 016 Спеціальна освіта.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Українського державного університету імені Михайла Драгоманова від «27» червня 2025 року (№ 249 від 27 червня 2025 р.), у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої ради
-

Володимир ШЕВЧЕНКО, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри сурдопедагогіки та сурдопсихології імені М.Д. Ярмаченка, Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Рецензентів -

Діна ШУЛЬЖЕНКО, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психокорекційної педагогіки та реабілітології, Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Владислав ТИЩЕНКО, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри логопедії та логопсихології факультету спеціальної та інклюзивної освіти, Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Офіційних опонентів -

Олена ЧЕБОТАРЬОВА, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Наталія БАЗИМА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти, Запорізький національний університет

на засіданні «15» серпня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Маргариті ЧАЙЦІ на підставі публічного захисту дисертації «Система розвитку комунікативної діяльності дошкільників з комплексними порушеннями засобами альтернативної комунікації» за спеціальністю 016 Спеціальна освіта.

Дисертацію виконано в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова, м.Київ.

Науковий керівник - Микола СУПРУН, доктор педагогічних наук, професор, Український

державний університет імені Михайла Драгоманова, професор кафедри психокорекційної педагогіки та реабілітології.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який містить нові науково обґрунтовані результати проведеного здобувачем дослідження щодо впровадження розробленої системи розвитку комунікативної діяльності дошкільників з комплексними порушеннями засобами альтернативної комунікації, включаючи розроблену методику введення візуальних засобів альтернативної комунікації «Комунікативний конструктор», має істотне значення для спеціальної педагогіки. Дисертація виконана українською мовою, має наукову новизну, практичну значущість, відповідає вимогам п.6 постанови КМУ № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» зі змінами від 03.05.2024. Оформлення дисертації відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» зі змінами від 31.05.2019, має анотації українською та англійською мовами, вступ, три розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел (270 найменувань, із них 126 іноземною мовою), додатки. Загальний обсяг дисертації – 320 сторінок, основний зміст дисертації викладено на 239 сторінках.

Здобувачка має 18 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 у вітчизняних фахових виданнях категорії Б та 1 публікація в наукових періодичних виданнях інших держав категорії А. Публікації відповідають темі дисертації, мають обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків. Публікація статей здійснювалась у різних фахових виданнях, не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання, що відповідає вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії.

1. Чайка М. Методика введення у щоденне використання адк-постерів для стабілізації психоемоційного стану дітей з порушеннями мовлення або комунікативного розвитку в ситуації війни. Наукові записки : [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України, Укр. держ. ун-т імені Михайла Драгоманова ; упор. Л. Л. Макаренко. – Київ : Видавничий дім “Гельветика”, 2025. – Випуск CLXII (162). – С. 157-171 с. – (Серія педагогічні науки).
[URL:http://nz.npu.edu.ua/article/view/334427](http://nz.npu.edu.ua/article/view/334427)
2. Чайка М.С, (2022) Вплив засобів АДК на розвиток комунікативної діяльності дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 42-43. 39-50 ISSN 2310-0892 [URL:https://sj.udu.edu.ua/index.php/kpsp/article/view/1261/1033](https://sj.udu.edu.ua/index.php/kpsp/article/view/1261/1033)
3. Чайка, М., & Усатенко, Г. (2022). Використання символічних зображень як засобу альтернативної та додаткової комунікації у дітей з вираженими мовленнєвими порушеннями. Проблеми політичної психології, 12(26), 305-324.
[URL:https://politpsy.org/index.php/popp/article/view/114/114](https://politpsy.org/index.php/popp/article/view/114/114)

4. Кривоногова О.В., Орленко І.М., Паламарчук Д.О., Чайка М.С. Використання альтернативної комунікації в ранньому втручанні в умовах надзвичайних ситуацій. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. 2022. Том 34 (73). № 5. С. 74-81 [URL:https://psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/5_2022/12.pdf](https://psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/5_2022/12.pdf)
5. Chaika, Marharyta. (2023) Working as a Therapist while Suffering War in Ukraine. Intervention 21(2). 170-175. Чайка М.С., (2023) Робота терапевтом під час війни в Україні. Intervention 21(2). 170-175. [URL:https://journals.lww.com/invn/fulltext/2023/21020/working_as_a_therapist_while_suffering_war_in.10.aspx](https://journals.lww.com/invn/fulltext/2023/21020/working_as_a_therapist_while_suffering_war_in.10.aspx)

У дискусії взяли участь:

Голова ради: Володимир ШЕВЧЕНКО, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри сурдопедагогіки та сурдопсихології імені М.Д. Ярмаченка, Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Рецензенти: Діна ШУЛЬЖЕНКО, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психокорекційної педагогіки та реабілітології, Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Владислав ТИЩЕНКО, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри логопедії та логопсихології факультету спеціальної та інклюзивної освіти, Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Офіційні опоненти: Олена ЧЕБОТАРЬОВА, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Наталія БАЗИМА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти, Запорізький національний університет.

Результати відкритого голосування:

«За» __ 5 __ членів ради,

«Проти» __ 0 __ членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Маргариті ЧАЙЦІ ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 016 Спеціальна освіта.

Відеозапис трансляції захисту дисертації подається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Володимир ШЕВЧЕНКО